

2021 m. detaliųjų archeologinių tyrimų

Vilniaus m., Vokiečių g.

PAŽYMA

2021-12-03

Mokslo šaka: Humanitariniai mokslai, istorija (05 H).

Tyrimo rūšis: Archeologiniai tyrimai.

Objektas (pavadinimas, kultūros vertybės kodas): Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinės vietovės (25504) teritorijos.

Adresas: Vokiečių g., Vilnius.

Užsakovas: Vilniaus miesto savivaldybės administracija

Vykdytojas: UAB „Kultūros vertybių paieška“

Tyrimų pagrindas (leidimo išdavimo data, specializacija, kategorija): leidimas išduotas 2021 m. rugpjūčio mėn. 10 d., Nr. LA-322, archeologui Andriui Šležui (atestatas Nr. 0346).

Tyrimų tikslas: Ištirti kultūrinį sluoksnį, užfiksuoti galimas statinių liekanas ir kitus archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių turinčius objektus. Nustatyti buvusio užstatymo, kultūrinio (archeologinio) sluoksnio, kitų archeologijos vertybių santykį su antžeminių statinių pamatų ir inžinerinių statinių projektiniais sprendiniais, parengti paveldosaugines rekomendacijas.

Archeologinių tyrimų aprašymas: Vokiečių g. rugpjūčio – lapkričio mėn. ištirti 44 šurfai ir 6 perkastos. Jų bendras plotas 338 m². Šurfai ir perkastos sunumeruoti eilės tvarka iš šiaurės vakarų į pietryčius.

Šurfas Nr. 1 (fot. 1-2) buvo 2x3 m dydžio, suformuotas šiaurės vakarinėje tirtos zonos dalyje prie senosios Vokiečių g. ir Dominikonų g. sankirtos. Ištirtas iki 0,9 m gylio, jame fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Vakarinėje dalyje atidengti Š-P kryptimi pakloti elektros kabeliai, dar du kabeliai šurfą kirtę R-V kryptimi. Centrinėje dalyje apie 0,25 m gylyje (Habs 110,51 m aukštyje) atidengta ŠV-PR kryptimi orientuotos pastato sienos liekanos. Atidengtas plotis 1,7 m. Prie šiaurės rytinės pusės atidengtos arkos – skliauto dalis. Manoma, buvusio rūšio skliauto liekanos. Mūrai naudotos rausvos – geltonos 15.50x6.50 ir 32.50x16.50x6.50 cm dydžio plytos rištos kalkių skiediniu. Mūras šiaurės vakarinėje dalyje remontuotas naudojant geltonas 23.00-24.00x12.00-13.00x5.00-6.00 cm dydžio plytas.

Šurfas Nr. 2 (fot. 3-4) buvo 2x3 m dydžio, tirtas 13,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 1, prie senosios Vokiečių g. Šurfe iki 1,6 m gylio fiksuoti tik piltiniai XX a. vid. – II pusės sluoksniai be archeologinių radinių.

Po paviršiniu juodžemio sluoksniu šiaurės rytiniame pjūvyje atidengtas netašytų akmenų grindinys datuojamas XX a. vid. – II puse (įrengtas jau po pastatų nugriovimo). Jis sudėtas ant 0,15-0,2 m storio geltono smėlio pakloto. Žemiau, apie 0,65 m gylyje (Habs 110,54 m aukštyje) atidengto T formos sienos liekanos. ŠV-PR kryptimi orientuota sienos dalis buvo 1,55 m. Joje suformuotas švieslangis. PV-ŠR kryptimi orientuota siena buvo 1,2 m. Abi sumūrytos iš rausvų ir gelsvų 30.00x16.50x?; 33.00x17.00x?; 32.00x17.00x?; 33.00x17.50x8.50; ?x17.00x7.00 cm dydžio plytų rištų kalkių skiediniu.

Šurfas Nr. 3 (fot. 5) buvo 2x2 m dydžio, tirtas prie naujosios Vokiečių g., tirtos teritorijos šiaurinėje dalyje. Ištirtas iki 2,6 m gylio. Tirti piltiniai sluoksniai datuojami XX a.

Šurfas Nr. 4 (fot. 6) buvo 2x3 m dydžio, suformuotas prie senosios Vokiečių g., 19 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 2. Ištirtas iki 1,3 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Jame iškart po šaligatvio plytelėmis (Habs 111,15 m aukštyje) atidengtos dviejų mūrų liekanos. Tai dviejų besiglaudžiančių pastatų kampai. Abiejų PV-ŠR kryptimi orientuotos sienos smarkiai apardytos tiesiant inžinerinius tinklus. Šiauriau buvusio pastato atidengtos sienos dalies plotis 0,35 m. Piečiau atidengto pastato ŠV-PR kryptimi orientuota siena buvusi apie 1,75 m pločio. Abiejų mūras iš netašytų akmenų ir įvairių spalvų ?x13.00x7.00; ?x13.50x8.00; ?x16.00x6.00 cm dydžio plytų rištų biriu šviesiu kalkių skiediniu.

Šurfas Nr. 5 (fot. 7-8) buvo 2x2 m dydžio tirtas pietinėje teritorijos dalyje prie naujosios Vokiečių g., tirtos dalies rytiniame kampe. Ištirtas iki 0,9 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Šurfas pateko į buvusio pastato vidų, jame nuo 0,3 m gylio (Habs 113,92 m aukščio) atidengtos dviejų tinkuotų vidinių sienų dalys. Jos lygiagrečios viena kitai. Sumūrytos iš rausvų ir geltonų 26.00x13.00x7.00; 24.00x12.00x6.50; 24.00x11.50x?; 24.00x11.50x6.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 6 (fot. 9-11) buvo 2x2 m dydžio, 24,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 3, palei naująją Vokiečių g. Ištirtas iki 2,4 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai suformuoti pastato griovimo metu. Jame 0,4 m gylyje (nuo Habs 110,87 m aukščio) atidengtos mūrų liekanos: išorinės sienos ir laiptinės dalys. Išorinė siena orientuota ŠR-PV kryptimi, 1,2 m storio, sumūryta iš rausvų ir geltonų 26.50x15.00x6.00 ir 30.00x13.50x6.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 7 (fot. 12-13) buvo 2x3 m dydžio, suformuotas 7 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 6. Ištirtas iki 1,35 m gylio, fiksuoti XX a. sluoksniai. Po paviršiniais sluoksniais atidengtas betonas išpiltas ant plėvelės. Pietvakarinėje šurfo dalyje po betono sluoksniu 0,5 m gylyje atidengtas mūras – siena orientuota PV-ŠR kryptimi. Ji 1 m pločio sumūryta iš rausvų 30.00x16.00x7.00 cm dydžio plytų rištų kalkių skiediniu. Toliau gilintasi tik pietinėje šurfo dalyje, buvusio pastato viduje. 1,05 m gylyje atidengtos sudegusios grindų lentos, jas išardžius 1,35 m gylyje atidengta buvusi molinė asla. Ji neardyta, toliau nesigilinta.

Šurfas Nr. 8 (fot. 14-17) buvo 2x3 m dydžio, tirtas 12 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 7 palei naująją Vokiečių g. Ištirtas iki 2,15 m gylio, fiksuoti tik XX a. vid. sluoksniai suformuoti griauinant pastatą. Įžemis pasiektas grąžto pagalba 3,6 m gylyje, virš jo slūgsojo tamsiai pilkas smėlingas grunto sluoksnis. Pastato liekanos atidengtos 0,3 m gylyje Habs 111,25 m aukštyje. Pirmiausia atidengtos T formos liekanos: viena siena orientuota ŠR-PV kryptimi (jos šiaurinė dalis nugriauta iki 0,7 m gylio), antroji statmena jai orientuota ŠV-

PR kryptimi – jos rytinėje dalyje įrengtas praėjimas. Jos sumūrytos iš rausvų 31.00x15.00x7.50; 31.50x14.00x6.50; 26.00x13.00x6.50 cm dydžio plytų rištų kalkių skiediniu. Šurfo šiaurės rytiniame pjūvyje atidengta tinkuota vidinė pastato siena. Apie 1,9 m gylyje rytiniame kampe atidengtos dar vieno mūro liekanos – tinkuoto sienos išplatėjęs pamatas (?) sumūrytas iš raudonų 29.00x16.00x7.00; 31.00x13.00x8.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 9 (fot. 18-19) buvo 2x3 m dydžio, tirtas centrinėje Vokiečių g. dalyje – žaliojoje zonoje. Ištirtas iki 2,4 m gylio. Didžiojoje šurfo dalyje fiksuoti XX a. II pusėje šiluminės trasos tiesimo metu suformuoti piltiniai sluoksniai, kuriuose rasta XVIII-XX a. datuotinių radinių. Tik šiauriniame kampe nuo 0,8-0,9 m gylio tirtas tamsiai pilko piltinio grunto su gausiu kiekiu griuvenų sluoksnis, kuris pagal aptiktus radinius datuotas XIX a. Po šiuo sluoksniu 1,1 m gylyje (Habs 110,45 m aukštyje) atidengta ŠR-PV kryptimi atidengtas mūras suardytas įrengiant šiluminę trasą. Sieną 1,2 m pločio, sumūryta iš geltonų 27.00x17.00x6.00 cm dydžio plytų. Įžemis pasiektas grąžto pagalba 4,4 m gylyje.

Šurfas Nr. 10 (fot. 20-23) buvo 2x3 m dydžio, 7,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 8. Ištirtas iki 3,6 m gylio. 0,5 m gylyje (Habs 111,32 m aukštyje) atidengtas L formos mūras iš raudonų . 31.00x15.00x7.00; ?x13.50x7.00; 28.00x8.00 cm dydžio plytų. Jo išorinė dalis buvo remontuota naudojant rausvas ir geltonas 25.00x11.50x5.50; 24.00x11.00x6.00 cm plytas. Pastato išorėje atidengtas įkastas lietuviškas. Šurfo rytiniame kampe (pastato išorėje) po piltiniu XX a. sluoksniu nuo 2,1 m gylio slūgsojo pilko ir geltono smėlio sluoksniai, kuriuose rasta XV-XVI a. būdingų buitinės ir statybinės keramikos fragmentų. Šie sluoksniai tirti iki 3,6 m gylio, kuriame pasiektas įžemis.

Šurfas Nr. 11 (fot. 24-25) buvo 2x3 m dydžio. Jame struktūrų neaptikta. Maždaug nuo 0,8 m gylio šurfe tirti XVIII a. kultūrinis sluoksnis, o nuo 2,2 m. gylio fiksuotas XVII a. datuotinas sluoksnis su to meto buitinės ir statybinės keramikos radiniais. 2,45-2,7 m gylyje tirtuose sluoksniuose radinių neaptikta, o po jais pasiektas įžemis.

Šurfas Nr. 12 (fot. 26-27) buvo 2x2 m dydžio, palei senąją Vokiečių g. Ištirtas iki 1,3 m gylio, fiksuoti tik XX a. II pusės piltiniai sluoksniai. Jame apie 0,2 m gylyje (Habs 111,35 m aukštyje) atidengta ŠV-PR kryptimi orientuota išorinė pastato siena, jos vidinė dalis stipriai apardyta tiesiant dujotiekį. Ji sumūryta iš raudonų 28.00x14.00x7.00; 28.00x12.00x8.00; 28.00x14.00x9.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 13 (fot. 28-29) buvo 2x3 m dydžio, palei naująją Vokiečių g. Ištirtas iki 0,85 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Vakarinėje dalyje atidengtos iš plytų ir pusplyčių (raudonos 31.00x14.00x6.50; 32.50x14.00x5.50; 31.50x14.50x? cm dydžio) sudėtos grindinys ar grindys. Jos paliktos neišardytos, toliau nesigilinta.

Šurfas Nr. 14 (fot. 30-31) buvo 2x2 m dydžio, 8 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 11. Ištirtas iki 2,75 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. vid. griuvenų sluoksniai suformuoti užpilant patalpas. Jame, Habs 111,85 m aukštyje, atidengtos T formos rūšio sienų liekanos (sumūrytos iš geltonų 24.50x?x6.00; 26.00x13.00x6.50; 25.00x13.00x7.00; ?x13.00x6.50 cm dydžio plytų) ir buvęs 0,95 m pločio praėjimas – durų stakta tarp

patalpų. Buvęs grindų lygis pasiektas 2,7m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Grindys sudėtos iš netašytų akmenų.

Šurfas Nr. 15 (fot. 32-35) buvo 2x3 m dydžio, tirtas palei senąją Vokiečių g. Iširtas iki 1,45 m gylio. Fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai, kuriuose rasta ir ankstyvesnių XVII-XIX a. radinių. T formos mūro liekanos (išorinės sienos) atidengtos ties Habs 111,60 m aukštyje. ŠR-PV kryptimi orientuota išorinė pastato siena buvo 1,25 m storio. Sienų mūras kiautinės konstrukcijos iš raudonų plytų, vidaus užpildytas skiedinys su netašytais akmenimis ir plytų duženomis. Išorinė sienos dalis remontuota naudojant geltonas plytas. Pastato išorėje, grąžto pagalba, įžemis pasiektas 3,6 m gylyje.

Šurfas Nr. 16 (fot. 36-37) buvo 2x3 m dydžio, suformuotas 5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 15. Iširtas iki 1,5 m gylio, fiksuoti tik XX a. piltiniai sluoksniai. Pastato išorinė siena orientuota ŠR-Pv kryptimi atidengta Habs 111,62 m aukštyje. Ji apie 1,8 m storio sumūryta iš 32.00x14.50x7.00; 25.00x13.50x7.00; 28.00x13.00x?; 25.00x14.00x5.50 cm dydžio geltonų ir raudonų plytų. Mūrijant, ypač apatinėje dalyje, naudoti ir dideli iki 50x80x50 cm dydžio akmenys.

Šurfas Nr. 17 (fot. 38-41) buvo 2x2 m dydžio, 10 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 16. Iširtas iki 2,7 m gylio. Ties Habs 111,88 m altitute atidengtas T formos mūras. Mūras apardytas tiesiant dujotiekį. Sumūrytas iš raudonų 30.00x?x7.00; ?x13.00x7.50; 29.00x?x6.00; 30.00x?x6.00; 32.00x?x8.00 ir juodų ?x12.00x6.00; ?x13.00x6.50; ; ?x11.50x6.50; ?x13.50x6.00 cm dydžio plytų. Pastato išorėje atidengtas įkastas lietvamzdis. Po piltiniais XX a. sluoksniais, maždaug nuo 2,2 m gylio glūdėjo XVI a. datuojamas kultūrinis sluoksnis, po kuriuo 2,6 m gylyje pasiektas įžemis.

Šurfas Nr. 18 (fot. 42-43) buvo 2x2 m dydžio, prie senosios Vokiečių g. Iširtas iki 1,6 m gylio, jame fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Apie 0,15 m gylyje atidengtos betoninės šaligatvio plytelės. Mūras atidengtas Habs 112,05 m aukštyje. Jis U formos, sumūrytas iš rausvų ir gelsvų 26.00x13.00x7.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 19 (fot. 44-46) buvo 2x2 m dydžio, prie senosios Vokiečių g. Iširtas iki 2,3 m gylio. Iki 1,8 m gylio tirti XX a. 2 ketv. datuojami piltiniai sluoksniai suformuoti lietaus nuotekų tinklus. Žemiau, 1,9-2,3 m gylyje glūdėjo pilko grunto sluoksnis su XVII-XVIII a. buitinės ir statybinės keramikos radiniais. Toliau nebesigilinta - įžemis grąžto pagalba pasiektas 4 m gylyje. Habs 112,24 m aukštyje atidengta ŠV-PR kryptimi orientuota išorinė pastato siena – tiksliau dvi besiglaudžiančios sienos (fot. 45). Pietinė sumūryta iš skaldytų ir neskaldytų akmenų bei raudonų 32.00-33.00x13.00x7.00-8.0 cm dydžio plytų, o šiaurinė – rausvų 24.00x12.00x6.00 cm dydžio plytų ir pavienių neskaldytų akmenų.

Šurfas Nr. 20 (fot. 47) buvo 2x2 m dydžio, 6 m į pietus nuo šurfo Nr. 19. Iširtas iki 1,3 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. 0,3 m gylyje atidengta XX a. II pusės šaligatvio danga. Kitų struktūrų neaptikta. Dėl atidengtų medžių šaknų ir inžinerinių tinklų toliau gilintis buvo netikslinga.

Šurfas Nr. 21 (fot. 48-50) buvo 2x2 m dydžio. Iširtas iki 1,2 m gylio, fiksuoti tik XX a. sluoksniai. Mūro liekanos atidengtos Habs 112,01 m aukštyje. Atidengtos mūras netaisyklingos formos. Pietiniame kampe

1,2 m gylyje atidengtas akmenų ir plytų grindinys, o vakariniame 1,3 m gylyje atidengtas kitas mūras. Dėl mažo atidengto ploto struktūrų tarpusavio ryšis nenustatytas.

Šurfas Nr. 22 (fot. 51-52) buvo 2x2 m dydžio. Tirtas šiaurės rytiniame naujosios Vokiečių g. šaligatvyje palei pastatą. Įsigilinta iki 1,45 m, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. 0,5-0,7 m gylyje šurfe atidengti elektros kabeliai dėl kurių daugiau gilintis buvo neįmanoma.

Šurfas Nr. 23 (fot. 53-56) buvo 2x3 m dydžio, tirtas palei senąją Vokiečių g. Įsigilinta iki 1,85 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Pietrytinėje dalyje ties Habs 113,02 m altitute atidengtos ŠV-PR kryptimi orientuotos sienos liekanos. Ji stipriai apardyta tiesiant dujotiekį. Sumūrytas iš raudonų ir geltonų 31.50x16.00x8.00; ?x16.50x7.00; 30.50x16.00x6.50 cm dydžio plytų. Pasiekus 1,4 m gylį, dėl dujotiekio toliau gilintis visame plote buvo neįmanoma. Tyrimai tęsti tik pietiniame šurfo kampe. Čia po piltiniai sluoksniais 1,85 m gylyje atidengtas plytų ir kalkių skiedinio mūro fragmentas. Dėl mažo atidengto ploto jo matmenys nenustatyti.

Šurfas Nr. 24 (fot. 57-58) buvo 2x2 m dydžio. Ištirtas iki 1,7 m gylio. Struktūrų šurfe neatidengta. Iki 1,3 m gylio tirtas piltinis XX a. sluoksnis. Žemiau glūdėjo preliminariai XVII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis. Jis tirtas iki 1,7 m gylio. Įžemis pasiektas darant 0,2x0,2 m dydžio iškasą – 2,7 m gylyje.

Šurfas Nr. 25 (fot. 59-60) buvo 2x3 m dydžio. Ištirtas iki 2 m gylio. Šurfe ties Habs 112,7 m aukštyje atidengtas pastato kampas – išorinės sienos ir įėjimas į pastatą. Pastato siena 1,2 m storio sumūryta iš 25.00x12.00x6.00; 24.00x?x6.00; ?x13.50x7.00 cm dydžio rausvų ir geltonų plytų. Pastato išorėje grąžto pagalba įsigilinta iki 4 m gylio, tačiau įžemis nepasiektas.

Šurfas Nr. 26 (fot. 61-62) buvo 2x3 m dydžio, prie senosios Vokiečių g. Ištirtas iki 1,9 m gylio. Pasviršiuje fiksuoti piltiniai XX a. 2 ketv. sluoksniai suformuoti tiesiant lietaus nuotekas, o vietomis nuo 1,3 m gylio glūdėjo XVI a. pab. – XVII a. I pusės. Ties Habs 113,07 m aukštyje atidengta ŠV-PR kryptimi orientuota išorinė pastato siena. Pastato išorėje atidengtas įkastas lietvamzdis ir vandentiekio vamzdis. Įžemis pasiektas tik grąžto pagalba – 3,6 m gylyje. 1,8 m gylyje prie sienos atidengtas akmenų grindinio fragmentas preliminariai datuojamas XVI a.

Šurfas Nr. 27 (fot. 63-66) buvo 2x2 m dydžio, suformuotas prie naujosios Vokiečių g. Iki 1,3 m gylio tirtas piltinis XX a. sluoksnis, kuriame aptikta ir ankstyvesnių radinių. Žemiau pietrytinėje dalyje tirtas geltonas smėlingas sluoksnis su XVII-XVIII a. buitinės ir statybinės keramikos radiniais. Šis sluoksnis tirtas iki 1,9 m gylio. Įžemis pasiektas grąžto pagalba – 3,35 m gylyje. Šiaurės vakarinėje dalyje ir žemiau tirtas piltinis XX a. vid. sluoksnis su griuvenomis suformuotas pastatų griovimo metu. Ties Habs 111,89 m altitute atidengtas ŠR-PV kryptimi orientuotas 0,45 m pločio iš netašytų akmenų ir plytų sumūrytas mūras.

Šurfas Nr. 28 (fot. 67-69) buvo 2x3 m dydžio, prie senosios Vokiečių g. Ištirtas iki 0,95 m gylio, fiksuoti tik XX a. sluoksniai. Habs 113,52 m aukštyje atidengta ŠV-PR kryptimi einanti pastato išorinė siena su švieslangiu (?). Sumūrytas iš raudonų 32.00x16.00x8.00 cm ir geltonų ?x15.00x8.00; 30.00x?x8.00 cm plytų. Pastato išorėje atidengtas fragmentiškai išlikęs netašytų akmenų grindinys (preliminariai datuojamas XIX a.-XX a. pr.).

Šurfas Nr. 29 (fot. 70-71) buvo 2x2 m gylio. Iširtas iki 1,1 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Mūras atidengtas Habs 113,07 m aukštyje. Jis buvo T formos. ŠR-PV kryptimi orientuota siena tęsėsi už šurfo ribų. Stipriai apardytas tiesiant elektros kabelius. ŠV-PR kryptimi orientuota sienos dalis buvo 0,9 m pločio. Mūryta naudojant netašytus akmenis, raudonas 24.00x12.00x6.00 cm dydžio plytas su išilginėmis braukomis.

Šurfas Nr. 30 (fot. 72-73) buvo 2x3 m dydžio, 5,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 29. Iširtas iki 1 m gylio, fiksuoti tik XX a. piltiniai sluoksniai. ŠV-PR kryptimi orientuota pastato išorinė siena atidengta 0,15 m gylyje (Habs 113,51 m aukštyje). Ji 1,4 m pločio sumūryta iš netašytų akmenų, raudonų ?x17.00x7.50; ?x18.00x8.50 cm ir geltonų 29.00x15.00x6.50; ?x16.00x6.50; 28.00x17.00x7.00 cm dydžio plytų.

Šurfas Nr. 31 (fot. 74-76) buvo 2x2,5 m dydžio. Nebaigtas tirti, iki 2,1 m gylio fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Mūro liekanos atidengtos 1,2 m gylyje (Habs 112,28 m aukštyje). Didžioje dalyje atidengtos sienos orientuotos PR-ŠV kryptimi liekanos, ji buvusi 1,35 m pločio. Šiaurės vakariniame šurfo pakraštyje atidengta dalis buvusio praėjimo. Šiaurės rytiniame pjūvyje fiksuotos skliauto liekanos (fot. 75), o šurfą praplėtus pietvakarinių kryptimi atidengtas kitas skliautas (fot. 76).

Šurfas Nr. 32 (fot. 77-78) buvo 2x3 m dydžio, prie naujosios Vokiečių g. Iširtas iki 3,45 m gylio. Iki 0,75 m gylio tirti archeologiškai nevertinti XIX-XX a. piltiniai sluoksniai. Žemiau tirti piltiniai sluoksniai su XVII a. radiniais, po kuriais 1,35 m gylyje atidengtas netašytų akmenų grindinys. Po grindiniu 1,5-1,9 m gylyje tirtas XVI a. II pusės kultūrinis sluoksnis. Žemiau radinių neaptikta. Grindinys išlikęs nevisame šurfo plote, tyrimai tęsti šurfo pietiniame kampe. Įžemis pasiektas 3,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus.

Šurfas Nr. 33 (fot. 79-82) buvo 2x2 m dydžio, tirtas 2 m į pietvakarius nuo šurfo Nr. 32. Iširtas iki 2,1 m gylio. Didžioje dalyje fiksuoti XX a. vid. griauant pastatus ir II pusėje tiesiant šiluminę trasą suformuoti sluoksniai. Tik nuo 1,8 m gylio tirtas gelsvo smėlingo grunto sluoksnis, kuris pagal aptiktus radinius datuojamas XVIII a. To paties laiko ir panašios struktūros sluoksnis tirtas ir šurfe Nr. 27. ŠR-PV orientuotos sienos dalis atidengta Habs 112,91 m aukštyje. Bendras sienos plotis 0,9 m. Pietrytinė dalis 0,6 m pločio sumūryta iš raudonų 31.00x15.50x8.50; ?x15.00x8.50; 30.00x15.50x7.50 cm dydžio plytų. Šiaurės vakarinė dalis 0,3 m pločio primūryta vėliau iš geltonų ?x16.00x7.00 cm dydžio plytų. Tuo pačiu sumūrytas ir skliautas atidengtas šurfo šiaurės rytiniame pjūvyje.

Šurfas Nr. 34 (fot. 83-85) buvo 2x3 m dydžio, suformuotas prie naujosios Vokiečių g. Iširtas iki 2,1 m gylio, iki kurio fiksuoti tik piltiniai XX a. II pusės sluoksniai. Habs 113,19 m aukštyje atidengtos iš akmenų sumūrytos 0,9 m pločio sienos orientuotos ŠR-PV kryptimi liekanos. Įžemį bandyta pasiekti grąžto pagalbą, tačiau įsigilinus iki 4 m gylį atsiremta į mūrą.

Šurfas Nr. 35 (fot. 86-90) buvo 2x3 m dydžio, tirtas prie senosios Vokiečių g., ties Vokiečių ir Mėsinių g. sankirta. Jame iki 1,2 m gylio tirtas piltiniais XX a. vid. – II pusės sluoksnis suformuotas tiek griauant pastatus, tiek vėliau tiesiant įvairius inžinerinius tinklus. ŠR-PV kryptimi orientuotos pastato sienos liekanos atidengtos Habs 113,3 m aukštyje. Šiaurinė mūro dalis ankstyvesnė, 0,65 m pločio sumūryta iš raudonų 27.00-28.00x11.00-13.00x7.00-8.00 cm dydžio plytų ir akmenų rištų itin birių kalkių skiediniu.

Pietinė dalis su remontuota naudojant geltonas 25.00-26.00x12.00-12.50x6.50-7.00 cm dydžio plytas. Į šiaurės vakarus nuo mūro tirtas tik piltinis XX a. sluoksnis. Tyrimai tęsti į pietryčius nuo mūro. Maždaug nuo 1,2 m gylio slūgsojo 0,1-0,3 m storio rudo molingo grunto sluoksnis, po kuriuo iki 1,95 m gylio tirtas pilkas gruntas su pavieniais angliukais. Šie sluoksniai pagal aptiktus radinius datuojami XVI a. pab. – XVII a. I puse. Centrinėje dalyje prie mūro 1,95 m gylyje (Habs 112,29-112,04 m aukštyje) atidengtas netašyto akmenų grindinio fragmentas – datuojamas XVI a. Įžemis pasiektas grąžto pagalba 3,45 m gylyje. **Šurfas Nr. 36** (fot. 91-93) buvo 2x2,5 m dydžio, 2 m į rytus nuo šurfo Nr. 35. Po paviršiniais sluoksniais (plytelėmis ir smėliu) iškart atidengtas (Habs 113,71 m aukštyje) mūras – buvusio pastato kampas besitęsiantis už šurfo šiaurės rytinio ir pietrytinio pjūvių. Atidengta dalis buvo 1x1,2 m dydžio, sumūryta iš akmenų ir geltonų 27.00x14.00x7.00 cm ir rausvų 27.00x11.50x5.50 cm dydžio plytų. Šalia mūro atidengtas buvusio vandentiekio vamzdis. Toliau tyrimai tęsti tik į šiaurės vakarus nuo mūro. Iki 2,2 m gylio tirtas pilkas piltinis sluoksnis su XVI-XX a. radiniais. Įžemis pasiektas grąžto pagalba 3,95 m gylyje.

Šurfas Nr. 37 (fot. 94-96) buvo 2x3 m dydžio, tirtas apie 5 m į pietryčius nuo perkasos Nr. 6. Iširtas iki 1,9 m gylio. Pašalinus plyteles ir smėlio sluoksnį atidengti du mūrai. Pirmasis pasiektas ties Habs 113,20 m altitude, buvo 1,1 m pločio, tęsėsi tik už šurfo pietvakarinio pjūvio. Antrasis atidengtas Habs 112,92 m aukštyje, 0,72 m pločio, tęsėsi už šurfo pietvakarinio ir šiaurės rytinio pjūvių. Sumūrytas iš raudonų 27.00x16.00x8.00; 32.00x27.00x7.50 cm dydžio ir geltonų 27.00x16.50x8.00 cm dydžio plytų bei akmenų. ŠV mūro pjūvyje atidengta dalis arkos – taigi tai buvusio sienos arkinis pamatas. Tyrimų metu iki 1,3 m gylio tirti piltiniai XIX-XX a. sluoksniai. Žemiau slūgsojo pilko grunto su griuvenomis, kuris pagal aptiktus radinius datuojamas XVIII a. Įžemį bandyta pasiekti grąžto pagalba – iki 3,5 m gylio gręžtas toks pat pilkas grunto sluoksnis. Atsimušus į kietą struktūrą įžemio nepavyko pasiekti.

Šurfas Nr. 38 (fot. 97-99) buvo 2x3 m dydžio, tirtas 4,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 38. Iširtas iki 1,9 m gylio. Mūras atidengtas Habs 113,58 m aukštyje. Sumūrytas iš akmenų ir raudonų 29.00x27.00x6.50; 27.00x27.00x7.00; 27.00x14.00x7.00; 27.00x13.50x8.00; 27.00x13.50x7.50 cm dydžio plytų. Atidengtos kelios to paties pastato struktūros – viena iš jų ŠR-PV kryptimi orientuotos išorinės (?) sienos dalis. Didžiojoje šurfo dalyje iki 1,9 m gylio tirti tik piltiniai XX a. sluoksniai su XVII-XVIII a. radiniais. Tik rytiniame šurfo kampe po piltiniu sluoksniu nuo 0,9 m tirtas pilkas gruntas su pavieniais angliukais, kuris pagal aptiktus radinius datuotas XVII a. Po šiuo sluoksniu 1,9 m gylyje atidengtas patalpos grindys, todėl toliau nesigilinta.

Šurfas Nr. 39 (fot. 100-102) buvo 2x3 m dydžio, tirtas 11,5 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 38. Iširtas iki 2,1 m gylio, iki 1,2 m gylio slūgsojo piltinis XX a. vid. sluoksnis, o pietinėje dalyje (buvusio pastato išorėje) tirtas pilko grunto sluoksnis su XVII-XVIII a. buitine ir statybine keramika. Centrinėje šurfo dalyje Habs 113,3 m aukštyje atidengtas ŠR-PV kryptimi orientuotos sienos liekanos. Sumūryta iš raudonų ir geltonų 27.00x17.00x8.00; 27.00x14.00x8.50; 28.00x14.50x7.50 cm dydžio plytų. Prie sienos iš šiaurinės pusės jungėsi rūšio skliautas.

Šurfas Nr. 40 (fot. 103-104) buvo 2x2 m dydžio. Iširtas iki 1,3 m gylio, fiksuoti tik XX a. piltiniai sluoksniai. 0,2 m gylyje (Habs 114,27 m aukštyje) nuo žemės paviršiaus atidengtas L formos mūras –

pastato kampas ir prie jo pristatytas dar vienas mūras (tikriausiai XX a. 3-4 deš. statytos tvoros atidengtos šurfe Nr. 41 dalis).

Šurfas Nr. 41 (fot. 105-106) buvo 2x3 m dydžio. Iširtas iki 1,6 m gylio. Centrinėje ir šiaurės rytinėje dalyje tirti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Pietvakarinėje dalyje nuo 0,8 m gylio slūgsojo pilko grunto sluoksnis, kuris pagal aptiktus radinius datuotas XIX a. Habs 114,09 m atidengta preliminariai XX a. 3-4 deš. statytos tvoros liekanos. Į pietvakarius nuo jos 1,6 m gylyje (Habs 113,0 m aukštyje) atidengtas netašytų akmenų grindinys.

Šurfas Nr. 42 (fot. 107-108) buvo 2x2 m dydžio, tirtas 18 m į pietryčius nuo šurfo Nr. 39. Iširtas iki 1,45 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai. Ties Habs 113,69 m aukštyje atidengta ŠR-PV kryptimi orientuota 1,3 m pločio siena. Kiautinės konstrukcijos, plytos geltonos ?x13.00x7.00; ?x15.50x6.00; ?x15.50x7.00 cm dydžio plytų. Remontuota naudojant raudonas 22.00-24.00x10.00-11.00x6.00-6.50 cm dydžio plytas. Šurfo šiaurės vakariniame pjūvyje atidengtas dar vienas mūras (plytos geltonos ?x16.00x7.50; 26.50x?x6.00; ?x13.50x7.00; ?x14.50x7.00 cm dydžio).

Šurfo Nr. 43 (fot. 109-110) buvo 2x3 m dydžio, 4,5 m į šiaurės vakarus nuo šurfo Nr. 5. Iširtas iki 1,6 m gylio, fiksuoti tik piltiniai XX a. vid. sluoksniai suformuoti pastatų griovimo metu. Habs 113,54 m aukštyje atidengtas L formos mūro liekanos, kurios tęsėsi už šurfo šiaurės vakarinio ir šiaurės rytinių pjūvių. Sumūryta iš akmenų, raudonų 31.00x?x9.00; ?x14.00x9.00 cm ir rausvų 23.50x11.50x5.50; 22.50x?x5.50; ?x12.50x5.00; ?x16.00x6.00 cm dydžio plytų. Sieną 1,3 m pločio.

Šurfas Nr. 44 (fot. 69-70) buvo 2x3 m dydžio. Iširtas iki 2,2 m gylio. Piltiniai XX a. sluoksniai glūdėjo iki 1,6 m gylio. Žemiau tirti geltono smėlio ir pilko grunto sluoksniai buvo be radinių. Įžemis pasiektas 1,7 m gylyje. Habs 114,08 m aukštyje atidengta ŠV-PR kryptimi orientuotos išorinės pastato sienos mūras su švieslangu. Sieną sumūryta iš akmenų ir raudonų 29.00x10.00x?; ?x12.00x10.00; ?x15.00x8.00 cm dydžio plytų rištų kalkių skiediniu, švieslangis iš geltonų plytų rištų cementiniu skiediniu.

Perkasa Nr. 1 (fot. 115-121) buvo 4x4 m dydžio. Iširta iki 4,4 m dydžio. Jos pietrytinėje dalyje, Habs 110,52 m aukštyje atidengta išorinė pastato siena orientuota ŠR-PV kryptimi (fot. 71). Toliau gilintis perkastos šiauriniame kampe Habs 109,95 m atidengtas mūras M2 (fot. 72-73). Jo apačia pasiekta Habs 108,37 m aukštyje. Po šiuo mūru Habs 107,73 m aukštyje pjūvyje atidengtas dar vienas mūras M3 (fot. 78), o po juo (Habs 106,93 m aukštyje) atidengtas su M3 besijungiantis mūras M4 (fot. 77), kuris atidengtas per dvi plytų eiles. Perkastos vakarinėje dalyje, Habs 107,5 m aukštyje atidengti dar du besiglaudžiantys mūrai (fot. 76), orientuoti ŠV-PR kryptimi. Archeologiškai vertingi sluoksniai perkasoje tirti nuo 1,2 m gylio.

Perkasa Nr. 2 (fot. 122-129) buvo 10 m ilgio ir 2,7-3 m pločio. Tirta prie Vokiečių g. esančio fontano, į šiaurę nuo jo. Perkasa iširta per du kartus. Ji iširta iki 1,7 m gylio. Įžemį bandyta pasiekti grąžto pagalba, tačiau įsigilinus iki 3,4 m gylio atsimušta į kietą paviršių. Perkasoje fiksuoti tik piltiniai XX a. II pusės sluoksniai suformuoti tiesiant inžinerinius tinklus., o 1,7 m gylyje atidengtas betoninis šiluminės trasos lovio dangtis. Šiaurės rytinėje dalyje po smėlio ir skaldos sluoksniu ties Habs 112,24 m altitudės atidengtos mūro liekanos. Atrodo tai dviejų skirtingų pastatų pamatai. Pirmoji 6,2 m pločio orientuota ŠV-PR

kryptimi. Tai arkinis pamatas, kurio centrinė dalis suardyta tiesiant nuotekų vamzdį. Pamatas turėjo tęstis dar į šiaurės vakarus, tačiau suardyta. Sumūrytas iš 2x14.00x7.00; 29.00x2x6.50; 21.50x11.00x5.00; 25.50x2x6.00 cm dydžio gelsvų ir rausvų plytų. Pamatas buvo 0,7 m pločio, nuo jo šiaurės vakarinės dalies už perkastos ribų tęsėsi jai statmenas 1,2 m pločio pamato mūras. Antrasis atidengtas perkastos pietrytinėje dalyje, orientuotas ŠR-PV kryptimi ir glaudėsi prie pirmojo, buvo 1,7 m pločio. Pietvakarinė dalis suardyta tiesiant šiluminę trasą. Mūrai naudoti akmenys ir raudonos 23.00x2x7.00; 2x13.00x7.50 cm dydžio plytos. Šiaurinėje dalyje po piltiniai sluoksniais šalia suardyto arkinio pamato ties Habs 111,19 m aukštyje atidengtas akmenų grindinio fragmentas ir mūro fragmentas (apie 0,6x0,6 m dydžio). Abu preliminariai datuojami XVII a. II puse – XVIII a. I puse.

Perkasa Nr. 3 (fot. 130-133) buvo 3x5 m dydžio, tirta prie Vokiečių g. fontano. Šiaurinėje dalyje apie 0,5 m gylyje atidengtas betoninis blokas - XX a. buvusio fontano dalis. Tyrimai tęsti tik pietrytinėje perkastos dalyje. Čia fiksuoti tik piltiniai XX a. II pusės sluoksniai. Įžemis – geltonas smėlis pasiektas 2,7 m gylyje.

Perkasa Nr. 4 (fot. 134-138) buvo 4x5 m dydžio, tirta prie naujosios Vokiečių g. Ištirta iki 2,4 m gylio. Tyrimų metu fiksuoti tik piltiniai XX a. vid. sluoksniai suformuoti pastatų griovimo metu. Habs 112,71 m aukštyje atidengti T formos mūrai besitęsiantys už perkastos šiaurės rytinio, pietrytinio ir pietvakarinio pjūvių. ŠR-PV kryptimi orientuotas mūras tai buvusi išorinė siena, jos 1,1 m. Jai statmenos vidinės sienos pamatas tokio paties storio. Abi atidengtos pastato patalpos turėjo skliautus. Mūrijant naudotos raudonos ir geltonos 33.00x17.50x7.50, 33.00x16.50x6.50, 33.50x16.00x6.50 cm dydžio plytos su išilginėmis braukomis bei raudonos 24.50x12.50x5.00; 25.50x14.00x5.00 cm dydžio.

Perkasa Nr. 5 (fot. 139-143) buvo 4x5 m dydžio. Suformuota palei naująją Vokiečių g. Įsigilinta iki 2,3 m gylio, tirti tik XX a. piltiniai grunto sluoksniai su gausiu kiekiu griuvenų, akmenų. Atidengtos dviejų mūrų liekanos. Pirmasis L formos atidengtas ties Habs 113,33 m altitute, sumūrytas iš geltonų 27.00-28.00x12.00-13.00x6.00-7.0 cm dydžio plytų. Antrasis atidengtas Habs 112,74 m aukštyje. Mūrijant naudoti akmenys, gelsvos ir raudonos plytos (matmenys nenustatyti) rištos birių kalkių skiediniu.

Perkasa Nr. 6 (fot. 145-148) buvo 6x2 m dydžio. Ištirta iki 2,5 m gylio. Jos šiaurės vakarinėje ir pietrytinėje perkastos dalyse atidengtos lygiagrečios pastatų išorinės sienos (atitinkamai Habs 113,44 m ir 113,43 m aukštyje). Tarp mūrų buvusios gatvės vietoje tirti XX a. inžinerinių tinklų tiesimo metu suformuoti sluoksniai. Habs 112,71 m aukštyje atidengti trys akmenys – buvusio netašyto akmenų grindinio fragmentas. Archeologiškai vertingo sluoksnio neaptikta. Grąžto pagalba įsigilinta iki 4,3 m gylio, tačiau įžemis nepasiektas.

Apibendrinimai ir išvados: Vokiečių g. rugpjūčio – lapkričio mėn. ištirti 44 šurfai ir 6 perkaso. Jų bendras plotas 338 m².

Nustatyta, jog XX a. vid. tvarkant aplinką suformuotas plonas piltinis sluoksnis, todėl palei senąją Vokiečių g. buvusių pastatų liekanos atidengtos 0,15-0,3 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiuje. Prie naujosios Vokiečių g. dalies mūrų liekanos glūdi 0,3-0,7 m gylyje.

Tik penkiuose tirtuose šurfuose (Nr. 3, 11, 20, 22, 24, 32) ir vienoje perkasoje (Nr. 3) neaptikta statinių liekanų. Didžiojoje dalyje tyrimų plotų atidengtos mūrų liekanos priklauso iki 1944 m. stovėjusiems Vokiečių g. pastatams. Šurfe Nr. 41 ir perkasoje Nr. 5 atidengtos mūrinės tvoros liekanos taip pat žinomos iš tarpukario planų. Ankstyvesnio užstatymo (sugriauto dar prie II pasaulinė karą) mūrų liekanų aptikta šurfe Nr. 9 ir perkasoje Nr. 1, 2, 5. Perkasoje Nr. 1 mūrai M3-6 atidengti 1,2-3,2 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Apibendrinant galima pasakyti, jog buvusių pastatų liekanos Vokiečių g. centrinėje dalyje yra gerai išlikusios, jos sunaikintos tik šiluminės trasos vietoje.

Tyrimų metu fiksuotas labai skirtingo storio kultūrinis sluoksnis, o jo išlikimo laipsnis taip pat įvairus. Įžemis pasiektas vienuolikoje šurfų ir glūdėjo 1,7-4,4 m gylyje. Atkreiptinas dėmesys, jog įžemis, kur fiksuoti nesuardyti archeologiniai sluoksniai dažniausiai pasiektas 1,7-2,6 m gylyje, todėl gan didelis kultūrinio sluoksnio storis tam tikrose vietose sietinas su pastatų pamatų įkasimais arba XX a. nutiesta šilumine trasa. Be to, geriausiai archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis išlikęs buvusių pastatų kiemuose – archeologiškai vertingas (t.y. XVIII a. ar ankstyvesniu laikotarpiu datuojamas) sluoksnis čia slūgso nuo 0,75-1 m gylis. Tuo tarpu senųjų gatvių vietose (Vokiečių g. ir Mėsinių-M. Antakoskio g.) fiksuoti 2,2 m ir storesni XX a. piltiniai sluoksniai suformuoti dažniausiai tarpukariu įrengiant vandentiekį ir nuotekas. Tik ties Vokiečių – Mėsinių g. sankirta nesuardytas XVI a. pab. – XVII a. sluoksnis glūdėjo nuo 1,2 m gylis. Šiauriau Mėsinių g. palei senąją Vokiečių g. po piltiniais sluoksniais fiksuotas fragmentiškai išlikęs iki 0,4 m storio XVII a. ir ankstyvesnis kultūrinis sluoksnis.

Dėl šios priežasties buvusių gatvių dangos išlikusios itin fragmentiškai: XIX a. preliminariai datuotinos gatvės ar šaligatvio liekanos atidengtos tik trijuose šurfuose Nr. 26 ir 28. Tikriausiai to paties laikotarpio grindinio liekanos atidengtos ir perkasoje Nr. 6. Manoma, kad XX a. I pusėje eksploatuotos dangos sunaikintas po karo tvarkant aplinką. Šurfe Nr. 18 atidengtos betoninės šaligatvio plytelės galėtų būti datuojamas XX a. 3-4 deš. Neabejotinai iki 1944 m. buvo naudojamas ir šurfe Nr. 21 atidengtas akmenų ir plytų grindinys, tačiau jis atidengtas vos 0,2x0,3 m dydžio plote, todėl jo išlikimas neaiškus. Ankstyvesnių akmens grindinių fragmentų aptiktai nedaug: šurfe Nr. 21 – XVIII a. (?), šurfe Nr. 26 – XVI a., šurfe Nr. 32 – XVII a. (?), šurfe Nr. 35 – XVI a., o perkasoje Nr. 2 – XVII a. II pusės – XVIII a. I pusės. Visi jie išlikę labai fragmentiškai, tik šurfe Nr. 32 aptiktas grindinys užėmė apie 2,5 m² plotą ir tęsėsi už perkaso ribų.

Atsižvelgiant į tyrimų rezultatus, ateityje vykdant bet kokius grunto darbus būdina atlikti archeologinius tyrimus. Iki 1944 m. stovėjusių pastatų vietose iki rūšių grindų arba įžemio rekomenduojama vykdyti archeologinius žvalgymus užfiksuojant pastatų liekanas. Buvusių pastatų vidiniuose kiemuose gylantis iki

0,75 m gylio visoje teritorijoje rekomenduojama atlikti archeologinius žvalgymus – surinkti radinius, užfiksuoti statinių liekanas, kasant giliau esant poreikiui atlikti detaliuosius tyrimus. Senųjų gatvių vietose kasant iki 1,2 m gylio rekomenduojama vykdyti žvalgymus, o kasant giliau atlikti žvalgymus ir esant poreikiui detaliuosius tyrimus.

Andrius Šležas

Priedama:

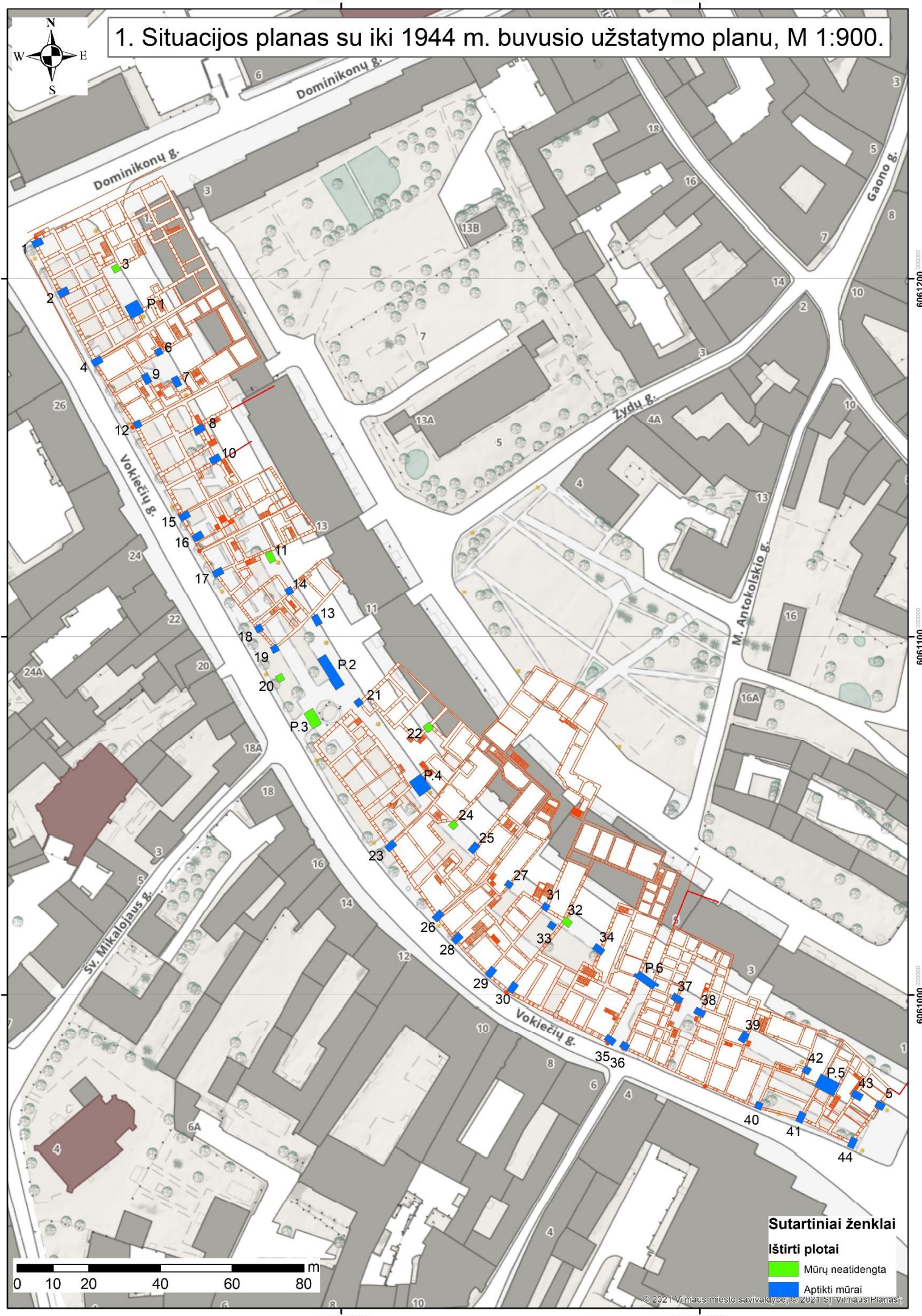
1. Situacijos planas
2. Tyrimų nuotraukos

582800 000000

582900 000000

1. Situacijos planas su iki 1944 m. buvusio užstatymo planu, M 1:900.

582800 000000

582900 000000

Tyrimų nuotraukos

1. Šurfo Nr. 1 vaizdas iš PV pusės.

2. Šurfe Nr. 1 atidengtas mūras iš viršaus.

3. Šurfe Nr. 2 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

4. Šurfo Nr. 2 bendras vaizdas iš PV pusės.

5. Šurfo Nr. 3 bendras vaizdas iš PR pusės.

6. Šurfo Nr. 4 bendras vaizdas iš PR pusės.

7. Šurfo Nr. 5 bendras vaizdas iš R pusės.

8. Šurfe Nr. 5 atidengtos sienos vidinės dalies vaizdas iš P pusės.

9. Šurfo Nr. 6 bendras vaizdas tyrimų metu iš ŠV pusės.

10. Šurfo Nr. 6 vaizdas iš PV pusės.

11. Šurfo Nr. 6 atidengto mūro bendras vaizdas iš viršaus.

12. Šurfo Nr. 7 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

13. Šurfe Nr. 7 atidengta molinė asla.

14. Šurfo Nr. 8 šiaurės rytinis pjūvis.

15. Šurfo Nr. 8 vaizdas iš viršaus.

16. Šurfo Nr. 8 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

17. Šurfo Nr. 8 bendras vaizdas iš PR pusės.

18. Šurfo Nr. 9 šiaurės rytinis pjūvis.

19. Šurfe Nr. 9 atidengto mūro vaizdas iš ŠV pusės.

20. Šurfo Nr. 10 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

21. Šurfo Nr. 10 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

22. Šurfo Nr. 10 atidengto mūro vaizdas iš PV pusės.

23. Šurfo Nr. 10 pietrytinis pjūvis pasiekus įžemį.

24. Šurfo Nr. 11 bendras vaizdas iš PR pusės.

25. Šurfo Nr. 11 pietvakarinis pjūvis.

26. Šurfo Nr. 12 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

27. Šurfo Nr. 12 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

28. Šurfo Nr. 13 atidengtos plytų grindys iš V pusės.

29. Šurfo Nr. 13 bendras vaizdas atidengtus grindis iš Š pusės.

30. Šurfo Nr. 14 bendras vaizdas iš PV pusės.

31. Šurfe Nr. 14 atidengtas slenkstis – grindys iš PR pusės.

32. Šurfo Nr. 15 bendras vaizdas iš PR pusės.

33. Šurfo Nr. 15 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

34. Šurfe Nr. 15 atidengto mūro vaizdas iš ŠV pusės.

35. Šurfe Nr. 15 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

36. Šurfo Nr. 16 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

37. Šurfe Nr. 16 atidengto mūro vaizdas iš ŠR pusės.

38. Šurfe Nr. 17 atidengto mūro vaizdas iš ŠR pusės.

39. Šurfe Nr. 17 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

40. Šurfe Nr. 17 atidengto mūro išorės vaizdas iš PV pusės.

41. Šurfo Nr. 17 pietrytinio pjūvio apatinės dalies vaizdas.

42. Šurfo Nr. 18 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

43. Šurfo Nr. 18 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

44. Šurfo Nr. 19 bendras vaizdas iš PR pusės.

45. Šurfo Nr. 19 atidengtų mūrų vaizdas iš PV pusės.

46. Šurfo Nr. 19 pietrytinio pjūvio vaizdas.

47. Šurfo Nr. 20 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

48. Šurfo Nr. 21 bendras vaizdas iš viršaus.

49. Šurfe Nr. 21 atidengto grindinio fragmentas iš ŠR pusės.

50. Šurfe Nr. 21 atidengto mūro vaizdas iš PR pusės.

51. Šurfo Nr. 22 bendras vaizdas iš PR pusės.

52. Šurfo Nr. 22 šiaurės vakarinis pjūvis.

53. Šurfo Nr. 23 bendras vaizds iš PR pusės.

54. Šurfe Nr. 23 atidengtas mūras iš PR pusės.

55. Šurfo Nr. 23 pietrytinis pjūvis.

56. Šurfo Nr. 23 pietrytiniame kampe atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

57. Šurfo Nr. 24 bendras vaizdas iš PR pusės.

58. Šurfo Nr. 24 bendras vaizdas iš PV pusės.

59. Šurfo Nr. 25 bendras vaizdas iš P pusės.

60. Šurfo Nr. 25 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

61. Šurfo Nr. 26 bendras vaizdas iš PR pusės.

62. Šurfo Nr. 26 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

63. Šurfo Nr. 27 bendras vaizdas iš PR pusės.

64. Šurfo Nr. 27 pietrytinis pjūvis.

65. Šurfe Nr. 27 atidengtas mūras iš viršaus.

66. Šurfas Nr. 27 vaizdas pabaigus tyrimus.

67. Šurfo Nr. 28 bendras vaizdas iš PR pusės.

68. Šurfe Nr. 28 atidengtų mūrų vaizdas iš PV pusės.

69. Šurfo Nr. 28 bendras vaizdas iš viršaus.

70. Šurfo Nr. 29 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

71. Šurfo Nr. 29 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

72. Šurfo Nr. 30 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

73. Šurfe Nr. 30 atidengto mūro vaizdas iš PR pusės.

74. Šurfe Nr. 31 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

75. Šurfe nr. 31 atidengto praėjimo vaizdas iš PV pusės.

76. Šurfe Nr. 31 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

77. Šurfe Nr. 32 atidengto akmenų gridinio vaizdas iš PV pusės.

78. Šurfo Nr. 32 pietrytinio pjūvio vaizdas.

79. Šurfo Nr. 33 bendras vaizdas iš PV pusės.

80. Šurfe Nr. 33 atidengto mūro vaizdas iš PV pusės.

81. Šurfe Nr. 33 atidengto mūro vaizdas iš V pusės.

82. Šurfe Nr. 33 atidengtas mūras iš PV pusės.

83. Šurfe Nr. 34 atidengto mūro vaizdas iš PR pusės.

84. Šurfe Nr. 34 atidengtas mūras iš viršaus.

85. Šurfe Nr. 34 atidengtas mūras iš PR pusės.

86. Šurfo Nr. 35 bendras vaizdas tyrimų metu iš ŠV pusės.

87. Šurfe Nr. 35 atidengtas mūras iš PV pusės.

88. Šurfe Nr. 35 atidengtas akmenų grindinys, vaizdas iš viršaus.

89. Šurfe Nr. 35 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

90. Šurfo Nr. 35 bendras vaizdas pabaigus tyrimus iš ŠV pusės.

91. Šurfe Nr. 36 atidengtas mūras iš ŠV pusės.

92. Šurfe Nr. 36 atidengtas mūras, vaizdas iš viršaus.

93. Šurfo Nr. 36 bendras vaizdas po tyrimų iš ŠR pusės.

94. Šurfo Nr. 37 bendras vaizdas iš PV pusės.

95. Šurfe Nr. 37 atidengtas mūras iš ŠV pusės.

96. Šurfe Nr. 37 atidengti mūrai iš viršaus.

97. Šurfo Nr. 38 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

98. Šurfo Nr. 38 bendras vaizdas iš PR pusės.

99. Šurfe Nr. 38 atidengti mūrai iš viršaus.

100. Šurfo Nr. 39 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

101. Šurfe Nr. 39 atidengto mūro vaizdas iš ŠR pusės.

102. Šurfe Nr. 39 atidengto mūro vaizdas iš ŠV pusės.

103. Šurfo Nr. 40 bendras vaizdas iš V pusės.

104. Šurfo Nr. 40 bendras vaizdas iš R pusės.

105. Šurfe Nr. 41 atidengto akmenų grindinio vaizdas iš V pusės.

106. Šurfe Nr. 41 atidengto mūro vaizdas iš viršaus.

107. Šurfo Nr. 42 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

108. Šurfo Nr. 42 vaizdas iš ŠR pusės.

109. Šurfo Nr. 43 bendras vaizdas iš ŠR pusės.

110. Šurfo Nr. 43 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

111. Šurfe Nr. 44 atidengto mūro vaizdas iš P pusės.

112. Šurfo Nr. 44 vakarinio pjūvio vaizdas.

113. Pr. Nr. 1 atidengto mūro M1 vaizdas iš ŠV pusės.

114. Pr. Nr. 1 atidengtų mūrų M1-2 vaizdas iš PV pusės.

115. Pr. Nr. 1 šiaurės rytinis pjūvis, matomas M1 įkasimas ir M2 apačia.

116. Pr. Nr. 1 3,5 m gylyje atidengti mūrai M4-6 iš viršaus.

117. Pr. Nr. 1 mūrų M2 ir M4 (apačioje) vaizdas iš PV pusės.

118. Pr. Nr. 1 atidengti mūrai M5-6 (iš dešinės į kairę), vaizdas iš ŠR pusės.

119. Pr. Nr. 1 atidengtas mūras M4 iš PV pusės.

120. Pr. Nr. 1 dugne atidegtas M4 ir pjūvyje fiksuotas M3.

121. Pr. Nr. 1 šiaurės rytinis pjūvis, M2-4 (iš viršaus į apačią) santykis.

122. Perkaso Nr. 2 šiaurinės dalies bendras vaizdas iš PR pusės.

123. Perkasoje Nr. 2 atidengtas mūras iš viršaus.

124. Perkasoje Nr. 2 atidengto mūro vaizdas iš ŠV pusės.

125. Perkaso Nr. 2 pietinās daļes vaizdas iš P pusēs.

126. Perkasoje nr. 2 atidengo mūro vaizdas iš PV pusēs.

127. Perkasoje Nr. 2 atidengto mūro vaizdas iš PV pusēs.

128. Perkasoje Nr. 2 atidengto mūro vaizdas iš PV pusēs.

129. Perkšos Nr. 2 bendras vaizdas pabaigus tyrimus iš ŠV pusės.

130. Perkšos Nr. 3 vietos vaizdas iš PV pusės.

131. Perkšos Nr. 3 bendras vaizdas tyrimų metu iš PR pusės.

132. Perkšos Nr. 3 šiaurės rytinis pjūvis.

133. Perkasoje Nr. 3 pasiektas žemės iš PV pusės.

134. Perkamos Nr. 4 bendras vaizdas iš ŠV pusės.

135. Perkamos Nr. 4 bendras vaizdas iš PR pusės.

136. Perkasoje Nr. 4 atidengtos arkos liekanos iš PR pusės.

137. Perkasojė Nr. 4 atidengtas mūras iš ŠR pusės.

138. Perkasojė Nr. 4 atidengtas mūras iš ŠR pusės.

139. Perkasos Nr. 5 bendras vaizdas iš PR pusės.

140. Perkasojė Nr. 5 atidengto mūro vaizdas iš ŠR pusės.

141. Perkasoje Nr. 5 atidengtas mūras iš PV pusės.

142. Perkasoje Nr. 5 atidengtas mūras iš P pusės.

143. Perkasoje Nr. 5 atidengtas mūras iš PR pusės.

144. Pr. Nr. 6 bendras vaizdas iš PR pusės.

145. Pr. Nr. 6 atidengtas mūras (M2) iš PV pusės.

146. Pr. Nr. 6 atidengtas mūras M2 iš ŠV pusės.

147. Pr. Nr. 6 bendras vaizdas iš PR pusės.

148. Pr. Nr. 6 bendras vaizdas iš ŠV pusės.